

Реалізація дидактичних принципів навчання на кафедрі поліклінічної терапії

Ю.М.Казаков, Л.А.Звягінцева, В.Ю.Штомпель, Т.А.Трибрат, В.П. Боряк

Основні дидактичні принципи навчання у вищій медичній школі передбачають такі методи педагогіки як свідомість навчання, його наочність, зв'язок теоретичних фундаментальних наук зі спеціальними професійними знаннями та практичними навичками, моральність навчання та виховання спеціаліста-медика, індивідуалізація навчального процесу.

Діагностика, терапія та профілактика захворювань внутрішніх органів у поліклінічних умовах — ланки складного процесу, де інтегруються останні наукові досягнення клінічних дисциплін, біохімії, біології, електрофізіології, фармакології, інших теоретичних та ряду технічних наук.

Найважливіші питання поліклінічної терапії, що обговорюються на практичних заняттях (критерії діагнозу, лабораторно-інструментальна діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога за тяжких ускладнень внутрішньої патології та ін.) потребують глибоких знань фундаментальних дисциплін. Розроблені інтегровані схеми зв'язку теоретичних і клінічних кафедр, ділові ігри, навчально-контролюючі тестові питання з ранньої діагностики, диспансеризації, реабілітації хворих, невідкладної допомоги, експертизи працездатності.

Формування і становлення особистості майбутнього спеціаліста-лікаря значною мірою полягає в активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів під час навчання. Свідомо опановувати знаннями та вміннями амбулаторного ведення хворих студенти можуть лише за активної всебічної участі в роботі підрозділів поліклінічної служби. Клінічними базами кафедри є повністю укомплектовані, добре оснащені діагностичною апаратурою лікувальні заклади, які максимально забезпечують хворих лікувальними процедурами. Це дозволяє організувати самостійну роботу студентів в достатньому обсязі, забезпечити наочність навчання.

Серед форм і методів цієї роботи слід відмітити амбулаторний прийом хворих; роботу в спеціалізованих кабінетах — кардіологічному, алергологічному, інфекційних захворювань, ендокринологічному, підлітковому, ЛКК, МСЕК; роботу в кабінеті функціональної діагностики; роботу на лікарській дільниці, — самостійне обслуговування хворих вдома (6-й курс); заповнення медичної документації, (амбулаторна карта, посильний лист на МСЕК, листок тимчасової непрацездатності тощо); чергування в поліклініці з невідкладної допомоги, розв'язання ситуаційних задач з поліклінічної терапії, ділові ігри; реферування терапевтичних журналів і монографічної літератури, виступ на навчально-практичних конференціях; санітарно-освітня робота (бесіди з хворими).

Працюючи з дільничними і цеховими лікарями, студенти можуть осмислити, відчути особливості, специфіку роботи поліклінічного лікаря —

від нього залежить рання діагностика і своєчасність призначення лікування як за гострих, так і за хронічних захворювань.

Це зумовлює мотивацію для удосконалення знань з ранньої діагностики захворювань, що найбільш часто зустрічаються в клінічній практиці (гострий бронхіт, пневмонія, ревматизм, інфекційно-алергічний поліартрит та ін.);

Навчально-клінічні конференції, які проводяться зі студентами шостого курсу, мають за мету відпрацювання та удосконалення клінічного мислення у студентів. Студенти самостійно обстежують хворого, звітують про його стан, повноту додаткового дослідження, рецензують історію хвороби, оцінюють якість написання посильного листа, проводять експертизу стійкої втрати працездатності.

У навчальному процесі кафедра користується також своїми науково-діагностичними та лікувально-реабілітаційними лабораторіями, де студенти поглиблюють професійні, уміння та практичні навички в електро-, фонокардіографії, реоенцефалографії, реопульмонографії, в ультразвуковому дослідженні серця та органів черевної порожнини. Знайомство з сучасними біофізичними методами лікування (лазеротерапія, ультрафіолетове опромінення крові, магніто-, бішофітотерапія та ін.) поширює професійне уміння, збуджує творчу активність студентів, що відповідає принципу свідомості навчання.

Щорічно, студенти-гуртківці представляють свої дослідження на підсумкових студентських, наукових конференціях, які проводять під керівництвом викладачів.

Оптимізації навчального процесу на кафедрі сприяє також індивідуалізація, навчання, яка здійснюється шляхом диференційованого відбору в академічних групах студентів з високим теоретичним та практичним рівнем підготовки і доручення цим студентам найбільш складних завдань з урахуванням їхніх професійних та творчих інтересів (у межах програми дисципліни).

Таким чином, реалізація основних дидактичних принципів у навчальному процесі поглиблює, підвищує рівень навчання, що відповідає сучасним вимогам до вищої медичної школи.